

Тетяна Калюжна

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН

України, tt-dd-kk@ukr.net

Алла Самко

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН

України, alla-samko@ukr.net

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Запровадження освітніх інновацій залишається актуальним для українського суспільства, зокрема для післядипломної педагогічної освіти. Інноваційні процеси впливають як на розвиток освітнього середовища, так і на окрему особистість. Зміни стосуються не тільки окремих компонентів педагогічної взаємодії – цілей, змісту, методів і різних педагогічних технологій, а й педагогічного персоналу, який вносить ці зміни, тобто самого педагога. Тому важливою є психологічна готовність педагогічного персоналу післядипломної педагогічної освіти працювати в альтернативних педагогічних проектах і системах, розуміння сутності та можливості інновацій в галузі освіти, володіння великим арсеналом інноваційних педагогічних технологій.

Дослідниця Т. Шибистюк трактує психологічну готовність як складну системну властивість окремої особистості, як концентрований показник успішності будь-якої її діяльності, міра її професійної здатності. Також наголошує на тому, що психологічна готовність включає в себе, з одного боку, запас знань, умінь і навичок; з іншого – риси особистості: переконання, здібності, інтереси, пам'ять, мислення, увагу, працездатність, емоційність, моральний потенціал особистості. Значення поняття психологічної готовності, яке є актуальним сьогодні для педагогіки і психології вищої школи, вимагає переосмислення його змісту та функцій на методологічному й експериментальному рівнях [2].

На думку вченої В. Чудакової у сучасній психології психологічна готовність розглядається як істотна передумова будь-якої цілеспрямованої діяльності, її регуляції, стійкості та ефективності. В рамках функціонального підходу при визначенні змісту та структури психологічна готовність трактується як певний стан психічних функцій, що забезпечує високий рівень досягнень при виконанні того чи іншого виду діяльності. В окремих аспектах, психологічний рівень інноваційної діяльності частково виступає предметом спеціального вивчення в дослідженнях як зарубіжних (Р. Маслоу, Ф. Харцберг та ін.), так і вітчизняних учених (Л. Карамушка, В. Семиченко, Ю. Швалб та ін.) [3].

До структури психологічної готовності педагогічного персоналу післядипломної педагогічної освіти до інноваційної діяльності входять п'ять функціонально зв'язаних та взаємозумовлених компонентів – мотиваційний, когнітивний, операційний, оціночний та особистісний.

Важливими складовими стану психологічної готовності педагогічного персоналу післядипломної педагогічної освіти до застосування інноваційних технологій є поєднання факторів, які характеризують різні рівні і сторони готовності, коли педагог сам є активним суб'єктом процесу навчання та приймає позицію дослідника, тому психологічна готовність педагогічного персоналу до інноваційної діяльності має:

- ґрунтуватися на позитивному ставленні педагога до інновацій, до сучасних педагогічних технологій;
- необхідний базовий рівень знань і умінь у використанні педагогічних технологій у власному професійному досвіді;
- наявність у педагога позитивної мотивації до впровадження сучасних освітніх технологій в освітній процес;
- здатність до модернізації власної діяльності;
- наявність стійких, професійно важливих особливостей сприйняття, уваги, мислення, емоційно-вольових процесів педагога.

Отже, психологічна готовність педагогічного персоналу післядипломної педагогічної освіти до інноваційної діяльності – це багатоплановий і багатоаспектний феномен, який містить як діяльнісні, так і особистісні характеристики.

Список літератури

1. Феномен інновацій: освіта, суспільство і культура: монографія [Текст] / [В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, В. В. Пролеєв, О. К. Микал, В. О. Рябенко та ін.], за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка, – 2008. – 472 с.
2. Шибистюк Т. (2018). Формування психологічної готовності педагогів до взаємодії із дитиною з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. URL: <http://dpsz2018.blogspot.com/2018/11/blog-post13.html>
3. Чудакова В. (2014). Психологічна готовність до інноваційної діяльності як чинник формування конкурентоздатності в умовах швидкозмінного середовища. URL: http://pi.iod.gov.ua/images/pdf/2014_1/25.pdf
4. Чудакова В. (2013). Моделі й технологія формування психологічної готовності персоналу організацій до інноваційної діяльності як чинника конкурентоздатності особистості в швидкозмінних умовах: Зб. наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України [Текст] / За ред. С. Д. Максименка (гол. ред.) та ін. – К.– Алчевськ: ЛАДО, 2013. Том II. Організаційна психологія. Соціальна психологія. Економічна психологія. /за ред. С. Д. Максименко, Л. М. Карамушки, Вип. 38. – С. 314–326.